

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.
Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un șir garmond:
o dată 7 cr., a dóua óra
6 cr., a treia óra 5 cr.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la re-
dactiunea și Admini-
strațiunea Unirii
în
Blaș.

Anul IX.

Blaș 1 April 1899.

Numérul 13.

Mila străinului.

Temerile, ce ni le-am espus în mai multe rânduri față cu ajutorul danaic, ce statul îl oferă clerului nostru, încep a se adevăra mai curând, de cum am fi așteptat: un ordin mai înalt adecă condiționează liquidarea ajutorului de stat a preoților greco-catolici și greco-orientali de *contrasignarea cuitei din partea proptoretorului.*

Ordinul acesta e destul de străvechi; la primul moment te face să cunoști situația pe deplin, și-ți nimicesce ori ce rămășițe de nădejdi naive, față de „bunavoința” statului. El conține în simburile desastrelor, ce inevitabil va căde asupra bisericii noastre, ingenuchierea clerului nostru plătit din banii statului și umilit de puterea, ce și-o vor aroga asupra lui slujbașii oblăduirii. E ca un murmur înainte mergător furtunei, ca un nunțiu de jale, care ne vestesce cu nespuse cinism mórtea apropiată a independenței noastre bisericesc-naționale.

Fără indoală, cinismul e nota caracteristică a acestui nou ucaz. Până aci lucrurile decurgeau mai puțin fâțiș, tendințele distructive se ascundeau sub forma inocentă a ajutorului binevoitor. Se temeauă, par că, nu cum va ómenii să se spărie de lupul, care luase de o cam dată pele de óie.

Acum?

Statul creșându-se destul de puternic, numai are lipsă de ast fel de șiretlicuri, și pășese cu vizirul deschis: „Am bani și voi, să vă cumpăr! Sînt bani adunați din sudórea vóstră și a părinților vostri, dar eu nu vii dau, de cât dacă îmi vindeți pe ei independența celei din urmă fortărețe, ce mai aveți: biserica. Eu vă susțin, vă supraveghez, vă măresc salarul și vi-l detrag după voe, ér voi să tăceți și să vă supuneți necondiționat!”

Și zuruitul arginților se aude ispititor și sigur de isbândă, ér biserica își plécă capul, vedënd cum rînd pe rînd o părăsesc toți acei copii nerecunoscători, pe cari i-a ridicat din tină și i-a crescut în lipse și necasuri . . . .

Pericolul acesta atât de iminent și atât de grav recere o normă de acțiune solidară mai mult ca ori când. Accentuăm solidaritatea de acțiune cu atât mai virtos, cu cât statul tocmai acesta o atacă mai vehement, când cercă a se pune în legătură directă cu clerul subaltern, spre a-l lipsi de conducătorul lui firesc, autoritatea bisericescă mai înaltă.

Dacă acest „divide et impera” al guvernului va da faliment, dacă preoțimea noastră conscie de demnitatea și datorințele ei nu se va dimitte ea însăși în pertractări particulare, fără scirea și învoirea conducătorilor bisericesci, singuri competenți în ast fel de afaceri; uneltirile guvernului se vor

nimici în fața unei acțiuni rezistente impunătoare. În acest cas pertractările particulare numai decurg așa ușor, căci guvernul nu are a face cu elemente singuratic și împărechiate între sine, ci cu o falangă bine încheiată, conscie de demnitatea și puterea, ce o are.

În acest singur cas ar puté fi vorba, ca guvernul se devie mai conciliant, și sórtea clerului să se amelioreze, fără ca acesta să-și vindă independența pe bani străini.

Să nu precipităm lucrurile, ca să nu regretăm mai la urmă.

Să nu ne lăsăm conduși de interese personale și să nu ne dimitem *proprio Marte* în pertractări, cari nu sînt compatibile cu organizațiunea noastră bisericescă.

Să nu ne înșele aparința de bunavoință a guvernului și să nu ne închidem ochii în fața tendințelor desastrose, ce se légă de acest favor.

Sîntem sêraci, o scim și o simțim acesta cu toții, dar să nu-și facă nimemia iluzii de bunăstare pe basa promisiunilor guvernului. După dreptul nețermurit, ce și-l rezervă guvernul în distribuirea ajutoarelor, îl póte sista în ori ce moment, pe basă cât de neînsemnată, sau chiar fără nici o basă.

Și în urmă, dacă guvernului i-a succes a ne divisa și a ne subruina puterea ce o aveam o dată, ce lipsă va fi ca să ne mai subvenționeze?

Feuilleton.

Grădina de legumi.

Disertațiune populară, rostită de Ioan F. Negruțiu, la adunarea generală a despărțămîntului XI (Blaș) al „Asociațiunii”, ținută la 31 Iulie 1898 în Veza.

(Continuare.)

21. Fragile de grădină.

În fie care grădină trebuie să cultivăm și unu sau două straturi de fragi sau căpșuni de grădină, de óre ce acestea sînt cele mai sănătóse póme, ce se fac mai de timpuriu. Acestora cum v'am spus mai sus (pag. 11) încă le place pămîntul bun, gras și în fața sórelui.

Fragile se prășesc mai bine și mai repede prin sãdirea plantelor înrãdăcinate.

Locul, unde voim, să punem fragi, se sapă bine cât de afund. Straturile le facem de 1 metru late. În un strat punem sau sãdim (prin August, Septembrie sau primãvara), 2—3 rînduri de fragi. Se pot sãdi și pe marginea rãzórelor sau a rabatelor din fața

sórelui. Se cultivă prin plivit, sãpat și rãrit. În fie care primãvară rãrim vițele și preserãm stratul cu gunoiu putred, mërunt. Și cu deosebire înainte și după înflorire trebuie bine udate, ca să producă fructe multe și mari.

În unu și același strat în trei ani produc bine, de aceea în fie care an sãdim câte un strat nou, ca să avem într'una fragi.

Fructele se culeg, după ce s'a luat róna. Preste iarnă acoperim straturile de fragi cu nisce frunze sau paie.

Sînt o multime de soiuri de fragi; cari de cari mai minunate. Aci amintesc numai:

1. **Fragile princesei germãne.** Au forma perelor, se fac mari.

2. **Fragile „Ananas”.** Asemenea sînt fórte bune, mari și gustóse.

3. **Fragile imperatului Wilhelm.**

4. **Fragile regelui Albert.**

5. **Fragile de lună.** Acestea produc fructe într'una începënd din Maiu până în Novembre.

Notă. Cele mai bune și mai nobile soiuri de fragi de grădină se capătă ér la Dni grădinari: E. Mauthner și V. Mühle. (10 bucăți de fragi cu rãdăcină, din un soiú 35 cr., — 50 bucăți 1 fl. 25 cr.; — ér din

mai multe soiuri amestecate: 10 rãdăcini 50 cr.; — 50 bucăți 1 fl. 50 cr.)

22. Smeura de grădină.

Smeura se face bine în dos, pe lângă o zidire sau îngrăditură.

Se prășese prin sãde ca și strugureii, agreșii și vița de vie.

Sãdele sau cepurile lungi de 30—40 cmtri le înrãdăcinãm în școlă, ér după 1—2 ani le strãplãntãm. Dar le putem sãdi și de a dreptul la locul lor.

Mai de parte se îngrijesc așa, că se sapă de 2—3 ori. Primãvara se curãță firele uscate și se rãresc, apoi se légă sau mai bine se sprijinesc între două lețe și pari.

Dacă le îngrijim bine, atunci produc fructe multe și frumóse. Avem mai multe soiuri de smeurã; unele produc fructe numai o dată într'un an, ér altele mai de multe ori.

Fructele lor sînt gustóse, sănătóse și rãcoritóre. Din smeurã se face și dulcãță scumpã, pentru aceea se și plãtesce bine. Tãrãncele din apropierea orașelor pot face mulți bani pe smeurã.

Amintesc aci urmãtórele soiuri:

1. **Smeura roșie și Smeura galbínã.** Amîndoué fac fructe de dóuë ori pe an.

Încă o dată, să nu precipităm lucrurile, ca să nu regretăm mai la urmă și să nu ne dimitem proprio Marte în pertractări, cari nu sînt compatibile cu organizațiunea noastră bisericască!

Nouă cătuși. — „Alkotmány“ în numărul 74 de la 26 Martie a. c. scrie sub titlul de mai sus următoarele: „Din mai multe părți căpătăm informațiune vrednică de credință, că ajutoarele de stat pentru preoții sëraci ai bisericilor gr. cat. și gr. or. se fac curente numai pe lângă cuietanță contrasignată de protopretarele (subprefect). Noi nu am voit, să credem, că această umilire nespuse de revoltătoare a clerului de ori care confesiune, va încerca să o facă chiar ministeriul „legii dreptului și dreptății“ la începutul erei nouă, dar informațiunile, ce le-am primit despre această, sînt mai pe sus de ori ce iudoelă. Credem, că nu este de lipsă, să arătam pe larg, că prin această se dă solgabiliră o ast fel de putere politică discrețională asupra preoțimii, pe care nu o pot justifica nici împrejurări excepționale. Această reglementare turcescă este probabil o rămășiță a epocii lui Bánffy, și pentru ștergerea ei atragem atențiunea atât a auctorităților bisericesci competente, cât și a guvernului.“

Constatăm și din partea noastră, că cele publicate de „Alkotmány“ sînt tot așa de adevărate, pe cât sînt de triste și revoltătoare. Unul dintre ordinarietele bisericii noastre a și căpătat suma, ce trebuie să o împartă preoților ca ajutor de stat, înse i-s'a spus, că are să plătescă banii numai pe lângă cuietanță contrasignată de solgabiliră. Este deci timpul suprem să se facă ceva, pentru a ne mântui de jugul, ce se pune clerului cu ajutoarele de stat, căci de merge tot așa, vom ajunge mai sclavi și mai înjosiți, de cât pe timpul principilor calvini din Transilvania. Ar trebui să scim, dacă abuzurile acestea

se comit cu scirea și invoirea ministrului president Coloman Széll și a Coronei, ori dără sînt o continuare din partea ministrului de culte a sistemului de terorism, despotism și cinism inaugurat de Bánffy, despre care pôte factorii amintiți nu aș nici o cunoștință.

La ori ce întimplare, noi credem, că de cât ajutoare date în chipul arătat, mai bine nimic, și că de părerea acesta trebuie să fie și cel mai sërac preot, care ține la demnitatea sa și pörtă la inimă binele sfintei biserici.

La cestiunea liturgiei maglare. — Sub titlul: „Mișcarea magiarilor greco-catolici“ „Alkotmány“ în numărul 73 de la 25 Martie 1899 scrie următoarele: „Presa liberală a stricat mult cauzei liturgiei magiare cu comunicatele făcute fără orientare. Comitetul general a rugat și până acum pe sub mână pe redacțiunile foilor, ca relativ la această afacere numai de la comitet să primescă îndrumări. Causa, pentru care a făcut această, este, că afacerea are și dușmani, cari pun mână pe ori ce comunicat cu totă grijea, pentru ca la ocaziune binevenită, dacă pot, să-l folosescă în contra comitetului. Cu toate acestea comunicatele neautentice s'au reînnoit, și ast fel comitetul se rögă acum și pe cale publică de ziare, ca pe viitor, dacă urmăresc cu simpatie mișcarea, să binevoescă a publica numai acele sciri, cari din timp în timp li-se prezintă special spre scopul acesta din partea comitetului general. De o dată comitetul general declară, că aderențele s'au terminat, și acum stau sub revisiune definitivă. În interesul obiectivității comitetul declară și aceea, că Românii greco-catolici, de și în totalitatea lor s'au ținut de parte de mișcare, totuși cu excepțiunea câtor va foi, nu au luat poziție în contra mișcării, care alt cum nici nu-i interesează pe Români.“

Două neadevăruri publică cinstitul comitet, nu al magiarilor, ci în faptă al re-

negațiilor greco-catolici. Întâiu, că Românii greco-catolici, cu excepțiunea câtor va foi (egy pár lap kivételével), nu ar fi luat poziție în contra mișcării. Totă presa românească, fără excepțiune, a condamnat și condamnată această mișcare, ér în special Românii greco-catolici în congregațiunii și ori unde li-s'a dat ocaziune, de la cel dintâiu până la cel din urmă, s'au declarat în contra acelei mișcării. Toți Românii greco-catolici sînt convinși, că această mișcare este un atentat nu numai în contra naționalității lor, ci și în contra bisericii catolice, și că comitetul pretins al magiarilor gr. cat. lucră, prin mișcarea pornită de ei, mai cumplit în contra bisericii catolice, de cât cei mai mari dușmani ai ei. Ore cazul de la Szántova să nu-l fi desmetecit încă pe domniul din comitetul general? Al doilea neadevăr în comunicatul citat este, că pe Români nu-i interesează mișcarea această. Ei bine, declarăm, că pe toți Românii îi interesează foarte de aproape această mișcare, căci în prima linie în contra lor este îndreptată, ca să le scotă limba și din biserică, după ce le-au scos-o din administrațiune, justiție și din toate școlile susținute din banii statului, cari sînt și sudorea lor. Sînt vicleni domniul din comitetul general, dar nici noi nu sîntem atât de prosti, cât să nu vedem, unde țintesc domniile lor, pe lângă toate declarațiunile farisaice, ce le fac.

Date statistice și limba română. —

Un corespondent din Gherla scrie în numărul 50 al „Gazetei Transilvaniei“ de la 17 Martie 1899 între altele următoarele:

„Înainte de aducerea legilor așa numite politice-bisericesci, ni-se trimiteau nouă preoților tipărituri din partea statului pentru compunerea datelor statistice, în cari rubricile respective erau tipărite în text magiar și român. În dată după introducerea acestor

2. Smeura „Perpétuel de Billard“. Are fructe mari, roși și cărnoase. Aduce rod începînd din Maiu și până la sfârșitul lui Novembre.

3. Smeura „Falstaff remontante“. Produce fructe mari și bune, dar numai o dată, primăvara.

Maî sînt și alte multe soiuri bune. E mai bine, să ne câștigăm smeura din un loc cunoscut. Dl Mühle ne trimite cu plăcere 10 vițe de smeură din celea mai bune soiuri, cu rădăcină, pentru 3 fl. 50 cr.

23. Macrișul de grădină.

Tot în grădina de legumi punem și un strat de macriș. Alt cum se pôte sămăna și pe rabate. Macrișul se prăsesce prin sămînță sau prin împărțirea rădăcinilor. Cresce repede și ține mai mulți ani. În fie care primăvară se gunoiează stratul de macriș cu gunoia putred.

Macrișul e de două soiuri: cu frunze rotunde și cu frunze lungi. Mai bun e macrișul francez cu frunze mari.

24. Spănacul și loboda.

Spănacul se face bine în pămîntul gras, bine lucrat și cald.

Spănacul sămăna mult cu macrișul, și mai bine cu loboda de grădină. Primăvara înverdesce tare de timpuriu, îl plătesc scump dămnele și domni de la orașe.

Spănacul se prăsesce din sămînță. Se sămăna prin Februar. Ca să avem într'una frunze tinere și crude, sămănam în mai multe rînduri, din 10—13 zile. Ér ca să avem

primăvara mai de timpuriu spănac, sămănam un strat încă de toamna, pe 15—20 Septembrie. Preste iarnă se acopere cu nisce paie.

Spănacul se îngrijesce prin plivit și săpat. Se udă bine și mai a dese ori.

Loboda albă de grădină se sămăna primăvara. Mai de parte se prăsesce și de sine. Cresce repede, i se folosesc frunzele primăvara ca varză, mai bune sînt, dacă le amestecăm cu frunze de cărălabă sau curechiu.

25. Tarconul. Mărarul. Cimbrul.

Pentru ca să dăm un gust mai bun bucatelor trebuie să prăsim în grădina noastră de legumi și o tufă de tarcon, câte va fire de mărar și cimbru.

Tarconul îl prăsim ușor, ne câștigăm o mică rădăcină, o punem la un loc, apröpe la intrarea în grădină, și avem frunze de tarcon în de ajuns. Pentru iarnă se muréză.

Mărarul se sămăna împreăștiat printre cele alalte legumi. Alt cum în grădina, unde s'a sămănat o dată, se prăsesce de sine.

Cimbrul încă se prăsesce ușor, ca și mărarul.

Mărarul și cimbrul se cultivă de o dată cu legumile.

Busuiocul, Izma și Lemnul Domnului.

Busuiocul, izma și lemnul Domnului de și se numără între florile bêtărnilor, ér nu între legumi, cu toate acestea le putem cultiva în grădina de legumi, dacă nu pentru alt ceva, singur de aceea, fiind că sînt de leac pentru mai multe bôle.

26. Cucuruzul.

În grădina de legumi, de la sine se înțelelege, vom sămăna și puțin cucuruz, dar numai soiuri de vară, cari se fac de timpuriu și se folosesc pentru fert, de ore ce ca nouitate și cucuruzul se plătesc bine, cu 2—4 cruceri tuleul.

Cucuruzului îi place în pămîntul gras și cald.

În grădină îl sămănam pe la începutul lui April, în depărtare de 40—50 cmtri un fir de cel alalt.

În grădină vom cultiva următoarele soiuri:

1. Cucuruzul de vară. Se face tare de timpuriu, prin 21 Iuniu e bun deja. (100 gramî 15 cr.; 1/2 chilo 45 cr.)

2. Nanerottolo. E un soi nou. Face 2—3 tulei pe un paiu. La începutul lui Iuliu se cöce. (100 gramî 15 cr.; 1/2 chilo 30 cr.)

3. Cucuruzul „Gentleman“. Asemenea e tare bun, pentru fert și fript. (100 gramî 15 cr.; 1/2 chilo 40 cr.)

4. Cucuruzul de 6 săptămăni. Pe la sfârșitul lui Maiu e deja bun de mănecare. (1 tuleu 10 cr.; 1/2 chilo 45 cr.)

5. Cucuruzul „Minnesota“. Paiu pitic, tulei mici, dar foarte gustoși. (1 tuleu 20 cr.; 1/2 chilo 80 cr.)

6. Cucuruzul dulce a lui Mauthner. Se face asemenea tare de timpuriu, tulei sînt dulci ca zăharul. (1 tuleu 20 cr.; 1/2 chilo 80 cr. O sută gramî din 6 soiuri de cucuruz 60 cr.; 1/2 chilo 1 fl. 50 cr.)

(Va urma.)

nefaste legi, tipăriturile respective au purtat numai text magiar.

„Dar lucrul cel mai înfruntător pentru noi e împrejurarea, că la atari procederi abusive față de limba bisericii din partea guvernului, Arhiepiscopii nostri și Consistorele noastre nu zic nimica, nu opun nici o rezistență, nu fac nici o remonstrațiune, ci sînt gata spre servitiu.”

Față cu acestea constatăm, că oficiul de statistică din Budapesta și de la preoții archidiecesei gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș a voit, să ceară date statistice după rubrici tipărite numai cu text magiar. Inse această încercare a fost zădărnicită prin stăruința Consistoriului din Blaj, care a cerut de la oficiul statistic, ca tipăriturile pentru datele statistice să poarte și text românesc pe lângă textul magiar. Oficiul statistic a împlinit voința Consistoriului, și astăzi preoții din archidieceasa noastră primesc tipăriturile din cestiune cu două texturi: magiar și român.

Aceste le scriem, pentru ca și alte Consistore să se scie orienta. Eer ce privește încercările guvernului de a introduce limba liturgică în biserică, despre cari încă scrie corespondentul „Gazetei”, noi așa scim, că auctoritățile bisericesti superioare și-au făcut și-și vor face datorința, numai cât și de la preoți se așteptă, ca să nu sufere nici în bisericile, nici în parochiile lor nici o carte liturgică ori corală, pe care nu vor vedea tipărit, că este aprobată de vre unul dintre arhiepiscopii bisericii noastre. Acesta este o datorință gravă a preoților nostri și se poate împlini fără de greutate și urmări rele sau păgubicioase pentru dinșii.

Cum se prăpădește Maramureșul. —

La celea publicate de noi în numărul trecut Dl vicariu Bud ne-a trimis următoarea scrisoare:

Onorată Redacțiune!

Ați comunicat după „Alkotmány” și DVoastră notița despre prăpădirea Maramureșului.

Și cu asta ocaziune se adevărește, cum că nu avem date statistice sigure.

Apsa de sus (Apsița) nu-i comună românească ci rusescă, și cei 2242 locuitori sînt ruteni pe cari, dacă îi drept, îi va nimici Hofmán Jankel cum a nimicit pe alți ruteni Jäger David, Káhn și a.

Sînt și în comunele românești Evrei cu radicata, inse poporul nostru se mai ține mulțamită bunului Dumnezeu, care în anul din urmă a dat rodă pămîntului.

Doi trei ani neroditori ar pute să ducă la sapă de lemn mi și mi de Români și Ruteni.

Alt cum înmulțindu-se în Maramureș Evreii, sînt miseri și dinșii. Se află câte un camătar mai avut ieri cole, dar peste tot și evreii stau, să fugă de aici.

Mare miserie a făcut și căderea alor două bănci, cari au sărăcit cu peste 2 milioane, ceea ce va simți Maramureșul în 2—3 decenii.

Aici acum nu se încrede nime în bănci, și așa zicînd ar fi imposibil a înființa o bancă nouă, fără ajutorul altora.

Am probat noi asta în anul trecut, dar nu ne-a succes.

Probăză multe pentru salvarea poporului și Comitatul, inse e greu, să ajuți aici, unde pămîntul abia dă pîne pe 4—6 luni.

Căstignul principal se face din prăsirea vitelor și de vre o căți va ani din pome.

Pomăritul îl promovăm și noi preoții și docenții.

Poporul se mai ajută cu împrumuturi din banii bisericii și fundațiunii școlare și bisericesti. La 30—40 mi floreni de atari bani se învîrtesc între poporul român din cele 50 comune.

Dacă vom pute, vom face și alte ajutoare poporului nostru.

Peste tot în Maramureș sînt la 170 mi Ruși și de abia vre o 70 mi Români, pentru ce ore nu face comitetul înființat pentru Ruteni de Episc. Firczák o bancă creștină? Pe aceia ar trebui să-i provoce „Alkotmány”.

În urmă și cu asta ocaziune îmi exprim părerea deja spusă de vre o două ori în jurnale, cum că unele sciri venite de la foile magiare să nu se publice în dată, ci ziarele noastre să ceară informațiuni, cari ori din Maramureș ori din alte părți cred, că bucuos le-ar da ori și cine.

Primiți, ve rog expresiunea stimei mele adânce

Siget la 28 Martie 1899.

T. Bud

Vic. Maram.

Sîntem recunoscători dlui vicar pentru celea comunicate și-l rugăm, că și pe venitor să ne scrie cu aceeași bunăvoință ca și până acum tot ce poște să ne intereseze.

La observarea, că scrierile ziarelor magiare a dese sînt false, și înainte de ce eventual le-am reproduce, ar fi bine să întrebăm după informațiuni, răspundem, că fiind acesta și greu și a dese cu neputință, cetitorii nostri cetind ast fel de sciri tendențioase grăbescă a desminti, colonele foil noastre le stau deschise.

Revistă bisericăscă.

Din Patrie. Comisiunea pentru congruă în ultima sa ședință a stabilit în 17 §§-i modul, în care au, să purcedă cele 5 despărțeminte, constituite spre a vedea singuraticile fasiuni de venite. Conform acestei îndrumări, despărțemintele în revisuirea conscrierilor de venite vor trebui să aibă în vedere ordinațiunea ministerială din 17 Martie 1896 și decisiunea Monarchului din 19 Ianuar a. c. despre ștergerea unor venite. Eventualele necorectități și modificățiuni au, să fie însemnate pe o colă separată. În modul acesta lucrurile vor decurge mai repede, și ast fel terminându-se cu conscrierea venitelor, se va pute purcede mai de parte la regularea congruel.

Roma. Starea sanitară a Sfinției Sale Pontificelui Leo XIII s'a întors spre bine. Peterile îi cresc pe zi ce merge, ceea ce se vede și de acolo, că unul dintre medicii de casă tot numai la patru zile vizitează pe sfintul părinte. Scirile, ce le aduceau unele ziare despre recăderea părintelui comun în morbul de mai înainte, în Vatican au fost desmintite în mod categoric.

Ca delegat apostolic pentru credincioșii din Cuba și Portorico a fost denumit Chapelle, arhiepiscopul de New-Orleans, care e bine văduț din partea

Americanilor. Presidentul Statelor-Unite și-a exprimat mulțamitele sale către Scaunul Apostolic, că prin desemnarea unui atare bărbat la oficiu de delegat apostolic, a restabilit pacea și ordinea pe aceste insule. Delegatul a fost primit cu mare însuflețire din partea episcopatului și a guvernatorului insulei Cuba, și a început a-și face vizitele sale prin diferitele părți ale teritoriului de sub stăpânirea sa.

Revistă politică.

Afaceri interne. În săptămăna trecută fiind vorbă în dieta țerii despre primirea budgetului, deputatul Hollo a adus a minte ministrului president de angajamentul, ce l'a fost luat asupra sa, cu ocaziunea împăciuelii dintre dînsul și opoziția unită, de a se declara în privința largirii dreptului electoral. Oratorul pretinde largirea dreptului electoral, nu atât ca naționalitățile prin acesta să potă fi reprezentate în dieta țerii, pe cum se cuvine, cât mai mult pentru aceea, că vede, că prin actualul sistem electoral partidul de la putere nu va pute fi delaturat nici o dată. El, reflectând că prin largirea dreptului de alegători ar intra în parlament mai mulți deputați de ai naționalităților, își exprimă părerea, că participarea naționalităților la legislativă nu e de a se considera de ceva pericol pentru regat. Din contră, continuă vorbitorul, naționalitățile fiind eschise de la viața publică a statului în amărăciunea lor sînt capabile de a primi ori ce agitațiune în contra magiarilor. Părerea acesta inse a deputatului Hollo nu a fost bine primită din partea partidului guvernamental, ba nici din partea tuturor celor din opoziție. Ministrul president în răspunsul său cu obicinuita-i rezervă a zis, că de o cam dată nu poște spune, care e părerea dînsului despre reforma electorală. Cestiunea e grea, ea trebuie studiată din toate punctele de vedere, și numai cu mare băgare de samă se poște procede, căci sînt în joc mari interese ale magiarismului. Se prea poște, ca totă îmbunătățirea în privința acesta va fi ceea ce s'a făcut până acum, că adevă alegerilor să nu-și perdă dreptul electoral pentru restanța de dare. Guvernăntilor nostri, pe cum se vede, le e gróză, ca nu cum va intrând și naționalitățile în parlament. idea de stat magiar să trecă în domeniul istoriei.

Deputații, exprimându-și unele dorințe pentru îmbunătățiri în una sau alta privință, continuă mai de parte cu primirea budgetelor diferitelor ministerii, ca așa terminându-le acestea să ajungă pe tapet judicatura curială în afacerile electorale, unde ședințele vor fi de interes mai mare atât pentru guvern, cât și pentru opoziție.

Austria. Nemții din Austria și cu deosebire partidul național se depărtează tot mai tare de împăciuirea cu elementul slav. În Sămbăta trecută s'a ținut în Viena o mare adunare a germanilor naționali, la care au luat parte mai mulți de 4000 de inși. Ca prim orator

a fost un preot luteran, care luând de text zicerea lui Bismarck: „noi Germanii numai de Dumnezeu ne temem“, a salutat pornirile Nemților naționali către luteranism. Un alt orator a vorbit în contra Slavilor, cari s'au așezat prin Viena și Austria de jos, și a propus în un proiect de rezoluțiune, care a fost primit din partea celor prezenți, ca Nemții să pună umăr la umăr spre a respinge toate atacurile și cuceririle slave. În asemenea spirit a vorbit și deputatul Wolf, carele pacea numai atunci o admite de posibilă, când vor fi retrase ordonanțele de limbă, și limba germană va fi recunoscută ca limbă de stat.

Tot Sâmbătă s'a ținut o reuniune a luteranilor, în carea acestia se bucură de mișcările Germanilor naționali către luteranism, promițând că vor sprigini această mișcare a conaționalilor lor.

Unde pôte să conducă șovinismul Nemților! Ei ar fi în stare, ca să-și părăsescă credința străbună, să-și părăsescă și sufletul pentru satisfacerea unei pasiuni, pentru ca să nu dea și altora ce le compete!

Cehii din contră, de când și-a început dieta lor sesiunea, au fost cu cea mai mare rezervă în enunțările politice, ocupându-se exclusiv cu chestiuni economice. Ba chiar și cele mai infocate ziare ale lor scriu cu mai mult cumpet despre o eventuală promulgare a legii despre egala îndreptățire a limbilor pe baza paragrafului 14. Acestea sînt simțemintele Cehilor. Că ce vor zice Germanii, nu scim. Ceea ce scim e, ca grupul lui Wolf și Schönerer merg cu totul în alt estrem.

La temerea unor ziare din Germania, că prin ridicarea elementului slav în Austria, tripla alianță este periclitată, s'a răspuns din parte competentă, că majoritatea Cehilor țin la tripla alianță, pentru că în această ved mântuirea păcii și propășirea popórelor.

România. Camera din România a aprobat în general proiectul ministrului Haret de a înființa 120 de școli profesionale. În școlile acestea, pentru a se promova agricultura și alți ramii de industrie, vor fi primiți băeții de câte 12—14 ani, ca să-și câștige cunoștințe elementare pentru o economie mai rațională.

Fiind că ministrul de război generalul Berendeiș a prezentat un proiect pentru recruții, care a și trecut prin senat, și în urma căruia s'ar îngreuna sörtea studenților, acestia s'au pus în grevă și nu au încetat de la această, până când rectorul universității le-a declarat, că proiectul amintit nu va ajunge nici când la valóre de lege. După această declarațiune studenții agitați au reluat din nou cursul prelegerilor. Acum înse lucrurile vor lua-o din nou pe altă córdă. Ministrul president D. Sturdza a declarat în parlament, că proiectul ministrului de război referitor la recruții e al cabinetului întreg. Studenții din partea lor încă promet, că nu vor absta, până când nu se va revoca amintitul proiect pentru recruții.

Rusia. Gazetele rusesci se ocupă în zilele noastre cu o chestiune politică însemnată. E vorba adecă de nimicirea autonomiei interne a Finlandiei și de incorporarea ei totală la imperiul rusesc. Finlanda până acum forma un principat autonom în afacerile sale interne. Întrégă legătura ei cu imperiul rusesc consta în aceea, că capul ei era țarul. Acum înse guvernul din Petersburg a socotit de bine ca constituția, armata și administrația proprie a Finlandezilor, cari au subsistat din timpuri străvechi, să existe numai în istorie. Védându-și Finlandezii óra morții apropiată, după resistințele neeficace, au trimis o delegațiune de 500 membri aleși din toate clasele societății lor la țarul, ca să-i cêră ajutorul, ca unul care cu ocaziunea încoronării sale a promis respectarea constituției lor. Dară deputațiunea această, ca și mijlócele de mai înainte, a rămas fără efect. Ea a fost respinsă din partea poliției din orașul residential al țarului sub pretext, că nu ar reprezenta poporul finlandez. Tânguirile Finlandezilor sînt mari, doliul lor e general. Ei și-au propus, ca să reziste până la ultima suflare. Dar toate vor fi zădarnice, ei sermanii vor fi înghițiți de marea muscălescă. Pentru ca rusificarea Finlandezilor să nu fie atât de violentă, guvernul rusesc va eda o fôe în Petersburg, redactată de un profesor de al nenorocitei națiuni, care va avé misiunea, ca să aducă la resignațiune poporul finlandez cu situația, ce i-s'a creat și cu transformarea lui în popor rusesc. Dar și până când se vor deda Finlandezii cu noua situație, guvernul rusesc restringe pe rînd toate drepturile Finlandezilor. După ce a desființat armata și administrația finlandeză, acum a edat o ordinațiune, prin carea abrogând folosirea marcelor finlandeze, introduce cele rusesci.

Correspondințe.

Berzova 14 Mărțișor 1899.

Onorată Redacțiune!

Nespusă îmi este bucuria, că suspinele și țipetele mele dureroase în fine n'au rămas „glasul celui ce strigă în pustie“, ci că în parte au prins rădăcinii în inimile bărbaților de bunăvoire, cari nu numai din buze, ci și cu fapta se interesează de înaintarea culturii noastre pe toate liniile vieții publice și private. . . . De câți va ani urgitez cu versul meu debil înfrumșetarea cultului divin prin introducerea unității în toate agendele sacre și înființarea corurilor bisericesci; nu o dată am accentuat estrema necesitate de a organiza cantul și muzica sacră într'acolo, că preoții și cantorii nostri să nu profaneze — ba ce e și mai mult: scandalizeze — serviciul divin cu predări á la „glasul gurii“, ci să-și predea rolul lor sublim în conformitate cu maiestatea ritului (dar la așa ceva nu se pôte ajunge, de cât numai dacă își vor acuira cunoștințele necesare în teologii și preparandi sub auspiciile unor profesori de muzică și cant desteri și conscientioși); și étă, visurile mele dulci par a se apropia de realizare. Pe cum cetii în unii din numerii recentii ai prețiosei noastre „Unirea“, una dintre reuniu-

nile inv. gr. cat. din arhiepiscopă deja s'a și pronunțat în chestiunea această, așternând comisiunii centrale un proiect bine formulat despre introducerea obligamentului strict în predarea și însușirea muzicii înalte în preparandi, cât și despre ținerea cursurilor de vară pentru câștigarea cunoștințelor necesare în note. Fôrte corect! Daună că numai o reuniune s'a ocupat cu o așa chestie ponderosă, și nu toate! Dar de început și atăta e laudabil; ghița în fine e sfărîmată, restă, ca toate reuniunile să îmbrățișeze idea nobilă. . . . Nu-mi este cunoscută încă directiva, ce a luat-o comis. centrală în privința proiectului laudat, — îmi place înse a spera, că zelul cunoscut al celor din centru va face înse tot posibilul în favorul ideii sulate. Fără îndoelă cu cât mai îngrabă, cu atât mai bine. Asa să fie!

. . . . Ne apropiăm cu pași repezi de sfârșitul centenarului al doilea, de când nemuritorii nostri părinți s'au unit cu biserica catolică. Doi trei confrăți deja și-au și espus părerea pe calea această — în ce mod am puté mai demn prăznui memoria acelor zile mari. Toate cele zise de d-lor sînt bune și vrednice de a se lua în socotintă. Sînt înse toate acestea după părerea mea numai de interes particular și nu ating interesul întregii provințe mitropolitane. — Să se înființeze bibliotecă poporale, ori reuniuni de femei în amintirea acelor vremuri? Da, aceste sînt necesare, dar constituiesc obiect mult mai inferior sfințeniei acelu act mareț, ér de altă parte ast fel de reuniuni se pot forma chiar în tot minutul cu puțină bunăvoință și stăruielă. . . . Ori dóră societăți de consum și cumpet? — reuniuni învățătorești? coruri? — prea puțin; aceste ar fi trebuit de mult înființate!

Étă ce cred eu mai potrivit!

Sciut este, că sfta Unire în prima linie a fost act religios. Mântuirea sufletelor a trebuit la tot cazul să fie scopul de căpetenie a acelor buni părinți, când s'au decis la o faptă așa eroică, — dec și obiectul principal al jubileului bicentinar trebuie să-l constituie acte religioase-morale. *Preoți, în frunte cu meritatul lor șef episcop, a pornit acum două sute de ani acțiunea sfință, — preoți în frunte cu șefii lor trebuie să pășescă și acum pe arenă; Spiritul sfinț, acest „alt mângăitor“ a luminat și întărit atunci mințile preoțimii îndemnându-o la sevărșirea celei mai demne lucrări, — de același spirit sfinț pătrunși trebuie să lucrăm acum și noi, nevrednicii lor urmași; umăr la umăr au răsturnat ei toate stâncile, ce impresurau calea spre mântuirea turmei, — umăr la umăr punend să ne sfătui și noi asupra modurilor de scăpare. Grele timpuri au fost acele, căci guvernărilor le convenia, să rămânem pururea sclavi obscuri și unelte órbe în mâna lor, — mai grele sînt înse ale noastre vremuri, când deja ni se răpesc nu numai esistența de popor, ci chiar ce ne este mai prețios în lume: legea străbună, unica noastră consolătoare. Preoțimea a mântuit atunci némul, cea-și preoțime să-și împlinescă acum misiunea, de cum va nu voesce a fi pururea blăstemată de posteritate! . . .*

Și acum îmi ieau cutezanța a întreba, óre preoțimea timpului nostru cuprinsă este de noțiunea chemării sale pe cât de sfință atât de grea? A făcut tot, pentru ce al 3-lea seclu să ne găsescă mai oțeliți la luptă? făcutu-si-a datorința? . . . Privesc direcțiunile, și me podidesc lacrimi amare. . .

agrul pustii, țarine năpădite de mărăcin și spinii mi se înfățișează; excepționând prea puține locuri, — pretutindena trândăvie, letargie, somn de morțe! Până când, fraților, această năpădare mortiferă?! . . .

Pe când merită totă lauda învățătorimea noastră, carea observând de timpuriu pericolul iminent, ce amenința cu falimentare totală întreg sistemul nostru de învățămînt, ba chiar cu astrucarea întregii educațiuni, n'au șovăit ale alerga spre a se întruni și sfătui despre mijlocele de scăpare a propriului lor și întreg năpădării interes: ah, ce neglijință — să nu zic culpabilă — ne pôte într'aceea cu tot dreptul muștra pe noi, preoțimea, carea nici un paș n'a prosperat, carea nici cu o simplă faptă nu-și pôte dovedi succesul provenit din lupta, ce nu o a purtat pentru interesele ei vitale . . . Învățătorimea în anii din urmă — prea puține locuri excepționând — s'a grupat în reuniuni, ce sînt tot atâtea foculare ăa deslănțuirii ideilor până aici sufocate; — tot atâtea straturi calde, menite să desvôlce din sinul lor plantațiune sănătoasă pentru neam și biserică; — tot atâtea școli pentru viață, instructive pentru cei slabi, oțelitoare pentru cei mai tari . . . pentru ce atâtea vorbe? — cine nu pricepe marea însemnătate și chemare, ce adă întrunirile de felii acesta? . . . Și preoțimea? Să nu ne mai amăgim pururea — așa ceva ar fi fatal pentru noi —, ci bătându-ne pepturile să mărturisim sincer și cu părere de rău, că sîntem mai rămași de cât ori și care altă clasă socială. Cu ce ne putem mândri? Absolvăm teologia, apoi . . . de abia mai convenim în viață. Dôră la câte un botez la cutare confrate ne mai revedem pe câte va ore — no, de alt cum conveniri de aceste, slavă Dnui, nu sînt prea sporadice — dôră la o nuntă, ori în zece ani la concurs ne mai întălmim, — ne mai căim puțin despre morbul nostru comun: sărăcia, și apoi grăbim fie carele la cuibul său, să ne acoperim cu vëlul uitării și nepăsării — etă tot, cu ce ne putem lăuda. Lăuda?! . . . D'apoi unde sînt reuniunile noastre prescise în canoane? unde sînt adunările tractuali sau cercuali? da sinodele diecesane și provinciale? Până ce preoțimea nu va fi constrinsă a se într'uni în adunări protopopesci, unde să lucre la perfecționarea sa, să-și agonisescă esperințe la munca sa grea, să fie în curent cu toate afacerile, să pôtă discuta asupra modalităților, cari i-ar putea ajuta — până atunci de jaba vom spera la un centenar mai favorabil. Preoțime cultă, espartă, vecinic neobositore! etă condițiunile prime, cari dacă vor căde, de sigur aș, să îngrope în ruinele lor și nădejdea într'un viitor mai bun . . . Ca al treilea veac să ne întîmpine deci cu ochii plini de lacrimile bucuriei, etă ce observ eu de bine a se face în pragul lui:

a) *Reuniunile preoțesci*, — numite alt cum adunări protopopesci — să se introducă prin arhierieii nostri iubiți urbi et orbi, și să aibă aceste caracter strict obligator pentru toți. Aceste adunări să se țină cel puțin de două ori la an, primăvara și toamna, — er procesul verbal al ședințelor să se susternă prin presidiu măritului guvern diecesan spre aprobare ori rectificare. În aceste ședințe pe lângă tесе pastorale-rituale să se discute toate cestiunile vitale ale Bisericii, și părerile aflate de bune așiderea sînt a se înainta centrului, unde apoi o comisiune alegând dintre opiniunile tuturor cercurilor pe cea mai convenabilă sa o aducă în obiect de discuție înaintea

sinodului întreg diecesan spre desbatere minuțiosă . . . etc.

b) *Un ziar bisericesc cotidian chiar așa ne este de lipsă, ca pâinea de toate zilele.* Sîntem un milion și jumătate de suflete unite; punem, că jertfescă fie carele pe acest scop 2 cruceri — etă, avem un capital de trei zeci mil floreni, sumă considerabilă pentru a puté fundă un ziar nou, ori să se transformeze prețioasă „Unirea“. — Natural, că la susținerea acestui ziar s'ar recere din partea preoțimii jertfă și abnegațiune. Dar dacă un biet învățator e capabil a abona o fôe sau două, ore un preot să fie mai înderăt? Dar nici vorbă; pe cum pot servi mulți — durere prea mulți — câte 70—80 sacre la an pentru un ziar bisericesc magiar, carele pe lângă aceea e și șovinistic, inimicul nostru cel mai înversunat: pentru ce să nu pôtă acești dñi preoți abona o fôe românescă, carea abstrăgînd de la folosul moral, de sigur va fi mai estină ca ziarul magiar cel de 20 floreni . . . . . Deci e necesară esmiterea unei colecte; — firesce în frunte trebuie să stea și aici arhierieii, căci numai așa putem spera succesul dorit.

c) În urmă reînprospetez în memoria cetitorilor cele spuse de mine cu ocaziunile trecute. *Sînt a se organiza ceremoniile lungi, cari toate se îndeplinesc după șemă dubioasă: „pe cum va voi cel mai mare“, recte — fă, cum vrei. Unitate ne trebuie nu numai în dogme ci și în ceremonii, unitate în rit, unitate în toate agendele sacre! Și ca nimenia să nu aibă prilej a suci bietul rit după placul său, propun să se constituie o comisiune, carea să scruteze toate cărțile noastre bisericesci, și ce va afla de omisibil, să le propună prin calea arhierescă sfîntului Scaun a le șterge o dată pentru tot de una, căci în starea de acum abia mai poți sevârși atare funcțiune fără scrupuli și remușcări de conștiință. Așa-i, dacă împlinesci tot ce e prescis, — la o vreme te trezesci cu plămănilile legate de spinare, ori în cel mai bun cas fără uceniciei, căci toți te vor părăsi de oboselă, — er dacă nu împlinesci tot, atunci apoi ține-te conștiință! Pe scurt: ceremoniile trebuie reduse la cele necesare și esențiale. Tot o dată accentuează încă o dată lipsa împodobirii ritului cu cântece corăspundătoare.*

. . . . Aceste sînt, iubiți confrăți, după părerea mea modestă interese comune întregii Bisericii unite, aceste sînt deci a se rezolva în timp cât mai scurt. Revin deci — Dumnezeu scie a cătea ora — la propunerea: *să se țină sinod provincial cât mai curînd.* Er dacă în curînd nu, la tot cazul în anul festiv 1900 e neapărat de lipsă ținerea unui sinod grandios, unde apoi să se stabilească modurile de a scăpa definitiv de legiunile miseriilor. Dea Dumnezeu, să fie așa!

G. Hubic
preot gr. cat.

Nr. 204—1899.

Concurs.

Pe baza conclusului comitetului central al Asociațiunii Nr. 68 din 2 Martie a. c. se escrie concurs pentru conferirea a 16 ajutoare de câte 25 fl. anual din suma de 400 fl. pusă la dispoziția Asociațiunii de către ministrul de comerț pentru ajutorarea învățăcelilor meseriași români din patrie.

Ajutoarele se vor împărți în două rate semestrale și a nume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie cărui an.

Învățăcelii meseriași, cari doresc a reflecta la unul dintre aceste ajutoare, aș să înainteze pe lângă cerere următoarele documente:

1. atestat de botez în original sau în copie legalisată;
2. testimoniu școlastic cel puțin de 4 clase elementare;
3. atestat, că se află deja lucrînd la vre un măestru sau corporațiune și cu ce succes;
4. contract, în original sau copie legalisată, încheiat cu măestrul conform §. 61 al legii industriale (Art. de lege XVII. 1884);
5. atestat de moralitate de la auctoritatea locală competentă și
6. adeverință de la părinți sau tutori, că sînt decisi a-l lăsa la învățătură, până se vor perfecționa pe deplin.

Cererile instruite cu aceste documente să se înainteze la subsemnatul comitet până în 15 Aprilie n. a. c.

Cererile întrate mai târziu nu se vor considera.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ ținută în Sibiu la 2 Martie 1899.

Dr. Il. Pușcariu
vicepresident.

Dr. Ben
secr. II.

Noutăți.

Poetul Coșbu. Cu multă bucurie anunțăm cetitorilor nostri, că compatriotul nostru George Coșbu, poetul atât de apreat, a fost decorat de Majestatea Sa Regele Carol cu ordinul „Steaua României“ în gradul de cavalier. Sincerile noastre felicitări.

Costumul românesc premiat. La balul costumat ținut în Bologna (Italia) în favorul școlii de arte, juriul însărcinat cu premiarea celui mai frumos costum, a conferit această distincțiune dōmnei contese Venturoli Matei, care purta un prea frumos costum național românesc de la Argeș.

Statua lui Hentzi. În sfârșit vechea dorință a șovinistilor magiari se va împlini. Statua lui Hentzi va fi transportată zilele acestea de pe piața Sf. George din Buda și va fi așezată în curtea școlii de cadeți de pe Lipotmezó din Pesta.

„Foaia școlastică“ nrul 4 a apărut cu un variat și interesant cuprins. În fruntea foii se publică cercularul prin care „Preav. Consistoriul, o recomandă spre abonare, conședînd să fie abonată chiar și din banii bisericii ori ai școlilor.

Deputat nou. Ugron Gábor a fost ales cu unanimitate deputat în fostul cerc al ex-ministrului Bánffy.

Adunarea generală a Asociațiunii. Zilele acestea Asociațiunea a fost invitată, să-și țină anul acesta adunarea generală în orașul Deva. E fôrte probabil, că comitetul va primi invitarea.

Adunarea generală a instit. „Albina“. Lună în 27 c. s'a ținut adunarea generală a celui mai vechiu institut de credit românesc. La adunare aș luat parte 41 acționari, cari avêu 203 voturi. Din profitul curat de fl 125.038-16 cr. s'a împărțit fl 6500 pentru scopuri de binefacere. Înșemnăm aci câte va poziții: pentru masa studenților fl 3000, pentru școla Asociațiunii fl 1000, pentru fondul studenților bolnavi din Blaș fl 100, pentru cei arși din Panticeu fl 50. În direcțiune aș fost realeși Dni Iosif Șt. Șulut și George Pop de Băsesci. Cuponul se plătesce cu fl 14.

O nouă expediție la polul nord. Principele de Abruzzo va întreprinde și el o expediție științifică la polul nord. Pentru acoperirea cheltuelilor împreunate cu această călătorie regele Umberto a subscris 900 mil lire, principele de Neapol 50 mil. Se speră, că pentru scopul acesta se vor subscrie aproape la 4 milioane lire. Părechea moștenitoare va petrece pe principele până în Șvedia. În această expediție principele nu va fi însoțit de cât de vre o patru omeni.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Credința vécurilor creștine celor dintâi în fecioria Născătoarei de Dumnezeu.

(Continuare.)

Așa pare Tertulian a nu se fi smintit de loc întru o căsătorie fizică a Mariei, pe când Origene contemporanul lui a respins deja supunerea acestui fel de căsătorie a Mariei. În cartea sa „Despre vclarea feci6relor” propune Tertulian din nou esplicarea, carea o dă și airia numirii „mujere”, carea în s. Scriptur6 se d6 de c6te va ori Mariei. El zice, c6 Apostolul a numit pe Maria „mujere”, pentru c6 ea era deja logodit6, de și era inc6 neatins6. Apostolul aci nu a anticipat în chip profetic, nu a înțeles pe viit6rea mujere c6s6torit6. „C6ci el nu a putut, s6 înțel6g6 pe mujerea, pe cum era dup6 aceea, de la care nu avea Christos, s6 se derive, adec6 pe mujerea, carea a fost cunoscut6 de b6rbat (virum passam), ci pe mujerea, pe cum era atuncia, carea era inc6 feci6r6,“¹⁾ care însemnare nu o eschide cuvintul „mujere”.

Origene de alt6 parte espri6m6 de mai multe ori p6rerea sa contrar6 celei a lui Tertulian. Așa la cuvintele: „Binecuvintat6 ești tu între mujeri” de la Lc. 1, 42 scrie în chipul urm6toriu: „Pentru ca cei simpli s6 nu se lase a fi înșelați, la locul acesta avem, s6 combatem, ceea ce ereticii se obi6nuiesc a opune. Aũ r6t6cit adec6 în absurditatea de a sustine, c6 M6ntuitorul s'a l6p6dat de Maria, pentru c6 ea dup6 nascerea lui s6 se fie imprennat cu Iosif. — Dac6 v6 vor obi6cționa dec6 ereticii așa ceva, atuncia r6spundeți-le cu cuvintele: Binecuvintat6 ești tu între mujeri. Dac6 Maria se vestesc6 c6 e binecuvintat6 de Spiritul sfint, cum a putut M6ntuitorul, s6 se lapede de d6nsa? Dac6 susțin mai de parte, c6 ea dup6 nascerea sa s6 se fie c6s6torit, pentru acest6 nu aũ nici o dovad6. C6ci cei ce se numesc feciorii lui Iosif, aceia nu aũ fost n6scuți din Maria, și nu esist6 nici un document, care ar aminti lucrul acesta.“²⁾ Airia zice Origene: „Dup6 cei ce euget6 în chip rațional despre Maria, nu esist6 nici un alt fiu al ei a far6 de Isus.“³⁾ Tract6nd despre cuvintele „Aũ nu se ch6m6 mama lui Maria, și frații lui Iacob și Iosie și Simeon și Iuda, și surorile lui aũ nu s6nt t6te la noi?” de la Mt. 13, 55 ur. scrie tot Origene: „Ei nutriaũ adec6 p6rerea, c6 el e fiul lui Iosif și al Mariei; 6r6 despre frații lui Iosif susțin unii, c6 ei ar fi feciorii lui Iosif din o alt6 soție, cu care se c6s6torise mai înainte de Maria. Ei aũ fost adec6 aduși la p6rerea acest6 prin tradiția evangheliei aceleia, carea p6rt6 inscripția „Evangelia dup6 Petru“, (carea nu o mai avem.) ori prin cea a c6rții lui Iacob. 6r6 cei ce o zic acest6, aceia vor, s6 p6zesc6 dignitatea cea fecior6sc6 a Mariei p6n6 în sf6rșit, pentru ca acel trup, carele a fost ales spre servit6l cuvintului celui ce zice: „Spirit sfint va pogori preste tine, și puterea celui preainalt te va umbri,“ acel trup s6 nu cun6sc6 patul b6rbatului, dup6 ce Spiritul sfint s'a pogorit preste ea, și dup6 ce puterea celui preainalt o a umbrit. Și eũ cred, c6 e întemeiat6 p6rerea, c6 Isus s'a f6cut p6rga curat6 a castit6ții b6rbaților, 6r6 Maria a femeilor. D6r6 nu se p6te supune, ca alta a far6 de ea s6-și ascrie șie-și jerifa de p6rg6 a fecioriei.“⁴⁾ În leg6tur6 cu p6rerea acest6 a lui Origene despre raportul pururea fecioresc al Mariei f6ț6 cu Iosif st6 și legenda, ce o imp6rt6șesc6 tot d6nsul despre m6rtea lui Zacharie tat6l lui Ioan Botez6toriu: „A ajuns la noi urm6toarea legend6: În biseric6 (în Ierusalim) a fost un loc, în care se permitea numai feci6relor, s6 stea și s6 se r6ge lui Dumnezeu. 6r6 mujerilor c6s6torite nu li-se da voe, s6 stea acolo. 6r6 Maria, c6nd dup6 nascerea M6ntuitorului a intrat în biseric6, a stat în locul acela al feci6relor. Dec6 c6nd aceia, cari sciaũ, c6 ea a n6scut deja un fiu, voiaũ, s6 o îndrepte într'alt6 parte, atunci a

p6șit la mijloc Zacharie și le-a zis lor: Ea e vrednic6 de locul feci6relor, c6ci ea e feci6r6. Așa dar6 pentru c6 Zacharie în p6rerea 6menilor a lucrat în chipul celui mai învederat împotriva legii permiț6nd unei mujeri, s6 stea în locul feci6relor, de aceea b6rbații n6mului aceluia l-aũ ucis între biseric6 și altariũ.“⁵⁾

Din citatele acestea se vede, c6 Origene a privit c6s6toria Mariei de c6s6torie pururea fecior6sc6 și a nume mai int6iũ din motive istorice, pentru c6 el conform isv6r6lor apocrif6 citate era aplicat, s6 privesc6 pe „frații lui Isus” de feciorii lui Iosif din c6s6toria cea dint6iũ, 6r6 apoi și mai v6rtos din motive filosofice, pentru c6 i-se p6rea de nesuferit6 degradarea Maicii Domnului în șirul c6s6toritelor de rind. P6rerea contrar6 o declar6 chiar de eretic6, și din acest6 p6te, s6 se conchid6, c6 pe vremea lui, așa dar6 în jum6tatea cea dint6iũ a v6cului al III-lea, p6rerea despre c6s6toria curat spiritual6 a Mariei a fost a majorit6ții preponderante. Acela-și lucru il dovedesc și isv6rele acelea d6u6, din cari cit6z6 Origene, adec6 evangelia apocrif6 dup6 Petru și legenda despre m6rtea lui Zacharie. În convicția lui Origene Maria și în c6s6torie r6m6ne tot Feci6r6, ba el faptul acesta il trece deja în sfera etic6, il privesc6 nu numai de un lucru vrednic de Maica Domnului, ci de un act al voinței ei, de o jertf6, de o juruint6 f6cut6 lui Dumnezeu.

Cu Origene consun6 s. Ipolit cel de pe un timp cu el. F6c6nd mai int6iũ amintire despre corabia lui Noe cea g6tit6 din lemn neputreditoriu continu6 d6nsul în mod tipologic: „Domnul a fost far6 de p6cat și dup6 6menirea sa din lemn neputreditoriu, adec6 din Feci6r6 și din Spiritul sfint.“ Lemnul acela neputreditoriu al corabiei lui Noe a fost dec6 lui Ipolit o prefigurare a fecioriei celei neîncetate a Mariei, c6ci de alt6 dat6 o numesc pe acest6 de-a dreptul „mam6 neispitit6 de b6rbat” (ἀπειρανδρος).⁶⁾

Dup6 Origene nu mai d6m de nici un alt scriitoriu din v6cul al III-lea, care s6 fie tractat despre obiectul acesta. Dar6 putem, s6 supunem cu drept cuvint, c6 p6rerea lui a r6mas apr6pe general6. Mai ales socotirea „fraților lui Isus” de fiu de al lui Iosif din c6s6toria lui cea dint6iũ pare a se fi propagat, c6ci din v6cul al patrulea avem alt6 scriere apocrif6, „Istoria lui Iosif teslariu”,⁷⁾ a c6rei parte prim6 cuprinde istoria prunciei Mariei și se privesc6 de fragmentul unei scrieri cu mult mai vechi, și în partea acest6 prim6 „frații lui Isus” se înf6țișez6 6r6-și ca fiii lui Iosif diu c6s6toria lui cea dint6iũ și se numesc Iuda, Iust, Iacob și Simeon, 6r6 surorile lor, asemenea din c6s6toria cea dint6iũ a lui Iosif, se numesc Assia și Lydia.

Dar6 generalizarea p6rerii lui Origene o dovedesc6 mai ales împrejurarea, c6 p6rerea contrar6 în v6cul al IV-lea se mai g6sesce numai la eretic. Aceștia aũ fost în rindul celui dint6iũ c6ți va fruntași arianii, în special Eudoxiu și Eunomiũ, cari aũ negat fecioria perpetu6 a Mariei.⁸⁾ Cel din urm6 în o cuvintare rostit6 în s6rb6toarea Ar6t6rii a sustinut, c6 pe Maria dup6 nascerea lui Christos o a cunoscut Iosif. — Acela-și lucru ni-se spune și despre contrarii Arianilor, adec6 despre Apolinariștii. Așa ne spune s. Epifaniũ, c6 „unii, adec6 o parte a Dimeriștilor, susțin despre Maria, c6 ea dup6 nascerea lui Christos a convietuit cu b6rbatul s6u Iosif în chip casnic.”⁹⁾ Mai mare senzație a provocat în jum6tatea a d6ua a v6cului al IV-lea secta Antidicomarianiștilor, adec6 a contrarilor Mariei. Ba c6tr6 sf6rșitul acestui veac d6m și în apus de c6ți va eretic, cari între alte inv6ț6turi de ale bisericii aũ negat și inv6ț6tura despre fecioria perpetu6 a Mariei. Dar6 pe ereticii aceștia, întru c6t aũ negat inv6ț6tura acest6, vom, s6-ı cun6scem mai de apr6pe.

Cel dint6iũ, care face amintire despre Antidicomarianiștii, e s. Epifaniũ episcopul din Salamis de pe insula Cipru († 403).

¹⁾ Comm. in Matth. T. III. pag. 845. Cf. Comm. in Luc. la Galland. XIV. App. pag. 103.

²⁾ V. la Galland. T. II. pag. 496 urr. fragmentele Ex oratione in illud: Dominus pascit me și Ex serm. in Prov. 9, 1 etc.

³⁾ Tischendorf, Ev. apocr. Prol. pag. XXXIV; Schade, Liber de infantia Mariae, Hal. Sax. 1869. pag. 6.

⁴⁾ Philostorgius, H. E. L. VI. c. 2.

⁵⁾ S. Epiph. Haer. 77, 26.

¹⁾ De virg. vel. VI.

²⁾ Hom. VI. in Luc. T. III. pag. 940.

³⁾ Comm. in Ioann. T. IV. pag. 6.

⁴⁾ Comm. in Matth. X. 7. T. III. pag. 462 ur.

Secta acesta bântuia în Arabia. În data ce a înțeles despre existența ei, s. Epifaniu a scris o epistolă enciclică împotriva ei și epistola aceasta a cuprins-o și în cartea sa despre erese. Originea acestei secte nu o cunoștea bine, dară totuși observă, că unii susțin, că ea se derivă de la vechiul Apollinare ori de la învățăceii lui. Păreră Antidicomarianiților despre Maria o propune în chipul următoriu: „Din turma Antidicomarianiților unii îndemnați așa zicând de ură specială împotriva Fecioarei, pentru ca să-i întunece gloria, ori din invidie, ori din rătăcire, pentru ca să pteze sufletele muritorilor, au mers așa de departe în cutezarea sa, cât au susținut, că sfânta Marie după născerea lui Christos a deprins cu bărbatul său Iosif contact matrimonial.“¹⁾ Secta acesta și-a scos păreră din datele biblice

¹⁾ Haer. 78.

înșirate mai la deal. Ea socotia pe „frații lui Isus“ de frați trupesti proprii, și din cuvintele „fiind logodită mama lui Maria cu Iosif, mai înainte de a se împreuna ei, s'a aflat având în pântec din Spiritul sfânt“ de la Mt. 1, 18 conchidea, că ei după aceea s'a împreunat, era cuvintele „Și nu o a cunoscut pe ea, până ce a născut pe fiul său cel întâiu născut“ de la Mt. 1, 25 le înțelegea despre fi, pe cari Maria i-a născut lui Iosif după aceea.

(Va urma.)

Jertfa superstițiunii.

(Fine.)

În spre sara zilei următoare trăsura cea mare de lemn a primarului se apropia de Negrișești de o dată cu apunerea soarelui. Țăranul mâna caii, ér fratele său ședea tăcut lângă el. Totă calea au făcut-o tristi și tăcuți, până când turnul bisericii se ivi de peste pădurea de brazi. Acum se întorse preotul spre fratele său și îi zise: „Promite-mi Pavele, că nu-ți vei trada mirarea vedându-o? Pe cum ți-am spus, ea e foarte schimbată și foarte simțitoare pentru ori ce alusiune la starea și bola sa.“

„Mă voiți reține frate.“ îi răspunse primarul cu voce înecată și apoi érá-și tăcure, până ce ajunseră la porța casei parohiale.

Bătrâna bucătăresă, auzind de de parte trăsura, le ieși spre întimpinare. Fața ei palidă și ochii roși de plâns nu însemnau a bine și la întrebarea stăpânului răspunse suspinând: „Este rău de tot, domnule părinte, ea zice, că Anuța azi noapte érá-și a fost la ea și a chemat-o. De atunci așa e de slabă și de trecută, în cât eu cred, că nu va mai ajunge diminéța.“

Frații se priviră fără voce. Dar nu îndrăzniră, să-și spună gândul, ce de sigur îi stăpâna pe amândoi, a nume că sosiră tocmai la timp. „Așteptă Pavele un moment, ca să o pregătesc de sosirea ta,“ îi zise preotul.

El intră încetinel în odăca bolnavei. Prima sa impresie fu, că ea s'a schimbat grozav de mult, și că césul morții nu pôte fi de parte. O rază de soare caldă se mai juca încă pe perdelele patului, pe crucifixul din părete și pe buchetul de flori prospete de pe mesiciora de lângă pat. Clara era înse în umbră. Privirea ei slabă nu mai puté suporta acesta rață blândă de adio. Perdelele verzi a patului îi arétau obrazii căduți și mai palidii și mai vesteți ca înainte. În jurul ochilor săi se formaseră două cercuri vinete largi, buzele îi erau albe și umflate, răsufierea grea și sgomotósă, ér degetele slabe i-se stringeau convulsiv.

Un suspin dureros ieșit de pe buzele preotului o trezi din ațipela neliniștită, și ea îl recunoscu.

„Te ai reîntors unchiule dragă? . . . Ce bine! . . . căci eu voi muri în noaptea acesta,“ îi zise trăgănător și întrerupt, ér ochii ei sticloși de căldura frigurilor con-

tinue îi aținti spre el, pe urmă îi închise de slăbiciunea morții apropiate.

„Copila mea,“ îi răspunse el înbărbătându-se, „nimenea nu-și scie ora sa. Noi toți sîntem în mâna lui Dumnezeu.“

Ea clătină din cap și bălbăi: „La el voi merge . . . dar încă în noaptea acesta. Anuța a fost la mine . . . și m'a chemat . . . dar nu la feréstă, ca în iarna trecută . . . ci acolo a stat, unde ești tu. . .“

„Claro dragă,“ îi răspunse el, „a fost numai un vis al frigurilor.“

Muribunda clătină din nou din cap. „Nu se pôte, eu am fost trează . . . am vedut-o . . . și am auzit-o . . . ea m'a chemat . . . și eu voi merge bucuros.“

Bătrânul nu avuse curajul, să-i răspundă în dată, numai după o pauză îi zise: „Dar scii tu Claro, cine a venit cu mine?“

Ea își deschise ochii mari și cu preșimțul, ce a dese ori se vede la muribunți, strigă cu bucurie „Tata?“

„Ai găcit, copila mea,“ îi răspunse bătrânul.

„Zii, să vină aici!“ se rugă ea grăbită. Ochii mei încă limpedi să mai vadă o dată fața sa blândă și bună!“

Preotul se departă, ca să-l cheme, dar când se reîntorseră ea ațipise din nou, o binefacere atât pentru ea cât și pentru tatăl său, care la privirea copilei sale muribunde nu-și putuse stăpâni durerea și spaimea.

La trezirea ei tatăl era mai liniștit și bucuria ce o dovedea copila vedându-l îl mângăia și îl potoli, în cât își putu ascunde înaintea ei chinul torturilor.

Până la o oră înaintea mezului nopții starea ei pu se schimbă. Se mai trezi și ér ațipi, dar când își deschidea ochii îi cunoștea pe toți și le vorbea prietinesce, sați își mișca buzele rostind încetinel vre o rugăciune. Dar somnul îi devenia tot mai scurt și trezindu-se era tot mai agitată și conștiința mai slabă până cătră mezul nopții, când o cuprinse o neliniște chinuitoare. Vorbă cu Anuța, încerca să se ridice și să-i urmeze și cădend fără putere în perini se ridica și mai sêlbatic. Până la o oră după mezul nopții se luptă cu mórtea, și pe urmă ochii îi cădură învinși, ér membrele începând a întepenii o cuprinse somnul de veci.

Când începu a se lumina de ziuă, mórtea cu mâna-i de ghéță stinsese ori ce urmă de viață în corpul cel delicat și

frumos. Bătrânul preot se ruga încetinel lângă mórta cea iubită, ér tatăl privia întepenit de durere fața ei de marmoră.

În după améza zilei a treia era să se întimple înmormintarea. Înainte de a se închide sicriul, bătrânul preot se afla încă o dată singur lângă mórta. Privind cu ochii scâlțați de lacrimi rămășițele frumoșei și tinerei făpturi, în sufletul său se perindară din nou toate scenele, cari pricinuiseră mórtea Clarei. Și în iubirea sa desinteresată și în dorul de a face bine altora, unicul balsam pentru propriile noastre suferințe, își propuse firm, ca tot restul vieții sale, întru cât îl vor ajuta puterile să-l dedice întru a lupta cu zel îndoit pentru stîrpirea superstițiilor.

O jumătate de oră mai târziu se află înaintea mormintului deschis a iubitei sale nepóte. Sicriul împodobit cu flori tocmai se lăsase în jos, tatăl ingenunchiă suspinând lângă el. Preotul aruncă prima mână de țărînă. La sgomotul acesta amândoi frații tresăriră fără de voce venindu-le în minte noaptea, în care făcure aceea încercare curioasă și zădarnică de a o mântui. Dar vai! toate încercările lor fură în deșert, și totă speranța pulvere și vint. De asupra în crengile verzi ale bătrânului tei răsuna aceleași ciripiri de paseri, pe cari Clara înainte cu câte va zile le ascultase, ér jos se trocui repede pământul luând formă de mormint peste tinera și frumoșă jertfă a unei superstiții deșerte.

Tradusă de

Elena S.

Economie.

Sfaturi economice pe Aprilie.

A casă. Alegerea sămînței e încă tot la ordinea zilei. Bucatele din grănar trebuie grijite și mai cu de adinsul, ca nu cum va să se strice. Să se alégă crumpene pentru sămînță, de cum va nu s'ar fi făcut lucrul acesta din tómnă.

Se pot începe clădirile noué, ér cele vechi să se repara. Să se continue cu reparatul carălor, a drumurilor, a gardurilor și curățitul șanțurilor. Să se curățe și fântănil.

La grajduri. Fiind dricul lucrului, și vitele trebuie grijite mai bine. Mânzii, dacă permite timpul, pe la amézi trebuie lăsați, să se alerge pe a fară, ér în timpul acesta să se ventileze grajdurile.

Să se cruțe nutrețul, și trecerea de la nutreț verde să se facă numai treptat, ca să nu se bolnăvescă vitele.

Tăurencii de un an acum aș, să fie curățiți.

Oile de acum se mână la pășune, dar dimineața înainte de ce s'ar duce la pășune e bine să li-se dea ceva nutreț uscat, fie chiar și pae: asta le feresce de multe nevoi. — Dacă e nefavorabilă vremea, să se lase mieii a casă sub coperiș.

Purceii de 8—10 săptămâni se pot acum înterca. Când se întarcă purceii, trebuie să li-se sporască porția de mâncare, computând a nume de fiesce care purcei cam 1 litră de cucuruz pe zi. Porțiunea scrófelor fiesce se reduce tot mai mult, cu cât mănă și purceii mai mult.

Găinile, curcile și gășcile și acum se pot pune la clocit. Puii tineri mai bucuos mănăncă urluială de cucuruz.

La câmp. Primăverile, dacă încă nu ar fi sămănite, trebuie sămănite fără amânare. În sămănturile de toamnă și acum se mai poate sămăna trifoiu și luțernă.

Acum se începe sămăntatul cucuruzului, a napilor și a crumpenelor. Nu e lipsă de grabă mare, pentru că plântele aceste tot nu se desvöltă bine, până nu se încăldește pământul cum se cade. Nu e lipsă de grabă mare mai ales la sămăntatul napilor.

Dacă vremea e spre plöe, să grăpăm bine holda, luțernistea și trifoiștea, că să potă străbate la rădăcina plântelor căldura și aerul. Lucrul acesta nu se poate recomanda de ajuns.

Trebuie grăbit cu plivitul holdei, de ore ce mai târziu se face pagubă multă.

Pământurile, în cari se samăna nutreț, trebuie oblite bine cu trăvălicul, ca să se potă cosi ușor.

Să se samene cucuruz de vite tot la 2 săptămâni. Folosul acestui lucru îl poate prețui numai cel ce l-a cercat. Noi îl recomandăm cu totă căldura.

Pe lunci să nu se mai lase vitele, pentru că fac urmă și ast fel pagubă prea mare.

La grădină. Plantarea arborilor se mai poate face și acum, dar cere grijă mai mare, și dacă e secetă, să udăm bine arborii străplântați.

Acum e timpul altoitului. Apărarea în potriva omidelor se continuă.

Se samăna mazere, fasole, curechiu, cărălabă și cartișol; la sfârșitul lunii crastaveți, pepeni, bostani. Melegarele trebuie ventilate regulat.

Pe sama culinei se pot pune în cuțburii crumpene și cucuruz de fert. Căpa să nu se samene prea des, pentru că răsadul va fi prea slăbuț. Răsadurile se pot feri de purcei cu apă de cărbuni.

La vie. Lucrările înșirate în Mărțișor de regulă se pot isprăvi numai în luna acesta, dar acum apoi și trebuie făcute. După jumătatea lui Aprilie se pot pune în pământ la locul lor cepurile preparate din Mărțișor, punându-le la distanță de câte un metru de olaltă, plecate spre deal, ast fel în cât din pământ să rămână a fară numai 1—2 ochiuri, cari încă le coperim cu puțin pământ. Păruiul (cărăzuitul) încă se începe în luna acesta, implântând pariul cam la 8—10 cm. de la viță. După păruiul următor în dată legatul, pentru care scop mai bine e, să folosim nuiele. Tot în luna acesta se face și sapa cea dintâi, la care să grijim, ca să se facă afund, dacă voim, să ajungem la scop, adică la ținerea curată a viei de burueni.

La pivniță. Să nu ne uităm de ventilatul pivniței, de umplutul buților cu vin, de afumatul cu pucioasă a buților gôle. Dacă nu am fi tras vinul a doua oră, acum e timpul.

La pădure. În luna asta tot lemnul tăiat trebuie să se scotă din pădure, și numai scosul trupinilor se mai poate permite. Grijă mare trebuie să se porțe și de pășunatul vitelor, ce să nu facă pagubă.

Bibliografie.

Am primit:

Academia română: Raportul secretarului general asupra lucrărilor făcute în 1898—99. Din acest raport apare, că la academie sînt cinci vacanțe de membri ordinari, câte două în secția literară și istorică, și unul în cea științifică. În cursul anului s'au ținut 42 ședințe, dintre cari 9 publice; în aceste din urmă s'au făcut mai multe importante comunicări din partea membrilor: *Tocilescu, Urechia, Dr Babeș, Iorga* ș. a. Dintre principalele publicațiuni însemnate aci lucrările bibliografice ale dlui bibliotecar *Bianu*: Catalogul documentelor istorice; Bibliografia românească veche. Tot în anul trecut s'au tipărit *Flora Dobrogei* a *Dr Brânza*, *Basarabia de Z. C. Arbore*, sărbătorile la Români de *S. Fl. Marianu* și „Linguistischer Atlas des Dacoromanischen Sprachgebietes a de Weigand. Publicațiunea de documente s'a continuat, tipărindu-se aproape 100 côle de documente din vécurile 16—18. Din fundațiunile Adamachi puse sub grija Academiei s'au distribuit lei 70.400 stipendii și cheltueli de studii. În institutul Otteleșeanu s'au completat și clasa V. fiind cu totul găzduite 75 elevi. În sesiunea anului acestuia se vor decerne 5 premii în sumă de lei 15.500.

Editor și redactor răspundător:

Dr Vasile Suci.

(15) 2—2

Publicare de licitare minuendă.

Consistorul greco-catolic de Alba Iulia și Făgăraș cu reședința în Blaș prin ordinațiunea sa dată din 11 Martie 1899 de sub Nr. 883 a încuviințat ridicarea unei biserici și a unei case parohiale nönă în Gârbova de jos (comitatul Alba inferiöră), cercul pretorial Aiud.

Spesele clădirii sînt preliminate în suma de fl. 8572/24 v. a.

Pe lângă acesta comuna bisericăscă va da din al său materialul recerut de piatră, cărămidă, var, nășip, apă și lemne de gorun, pe cum și vectorarea celui alalt material necesar ce are să dea întreprindătorul, a nume de la stațiile de căi ferate Teuș ori Aiud.

Pentru asigurarea acestor edificări prin întreprindere se va face în 5 Aprilie 1899 la orele 10 a. m. în casa parochială din Gârbova de jos, pe lângă acceptarea de oferte verbale și scrisse, licitare minuendă publică.

Planurile, preliminarul și condițiunile de licitare respective de edificare vor fi espuse din 26 Martie 1899 în casa parochială greco-catolică din Gârbova de jos.

Doritori de a primi lucrările acestea sînt provocați, ca la ziua și ora mai sus arătată să se presinte provăduți cu vadiu de 10% după suma preliminară la locul defipt fie în personă, fie prin trimiterea la timp a ofertului lor redigiat legal și provăduț asemenea cu vadiul de 10%.

Curatorul bisericii greco-catolice din Gârbova de jos (p. u. Nagy-Enyed).

Simion Marcu
presid. curatoratului.

Stan Ioan
curator primar.

Nr. 1612—1899.

(16) 1—1

Edict.

Onoratul Aureliu Urzică, paroch gr. cat. în Mărgău din districtul protopopeac al Morlacei, care în 21 Martie 1899 fără scirea și încuviințarea previe din partea oficiului protopopesc concernente ori a Ordinariatului arhiepiscopesc și-a părăsit parochia, și a cărui ubicațiune e necunoscută, prin acesta este provocat pentru prima și ultiua dată, ca cel mult până în 15/3 April 1899 să se presinte înaintea Ordinariatului arhiepiscopesc spre a-și legitima părăsirea arbitrară a parochiei. La cazul, când Onoratul Aureliu Urzică nu s'ar presenta înaintea acestui Ordinariat arhiepiscopesc până la terminul peremptoriu de 15/3 April 1899, pe Frăția Sa îl vom considera, că a renunțat la parochia Mărgăului, și acesta parochia o vom declara de vacantă după drept și după faptă, și o vom conferi altui membru al veneratului cler archidiecezan.

Blaș din ședința consistorială ținută în 28/16 Martie 1899.

Victor Mihályi m. p.
Archiepiscop și Mitropolit.

206 szám
1899.

(17) 1—1

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrő teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróság 1898. évi V. 590. számú végzése következtében Dr Ronai János helyettesített ügyvéd által képviselt Schwidniki Gorne lakatos részv.-társaság javára, Gross Reinhold ellen 172 frt 50 kr. s jár. erejéig 1899. évi Január hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 540 frt — krra becsült 3000 kilo sodronyszegből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. jbiróság 1899. évi V. 11/5. számú végzése folytán 172 frt 50 kr. tőkekövetelés, ennek 1898. évi Május hó 6-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 33 frt 62 kiban biróilag már megállapított költségek erejéig helyben alperes üzletében leendő eszközlésére 1899. évi Aprilis hó 6-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván 1899 évi Márczius hó 9-ik napján.

Thát György,
kir. jbirósági végrehajtó.